

Plukovník gšt. Ing. Josef Veselý

7. únor 1998

Standardizace - jeden ze základních nástrojů k dosažení interoperability s armádami členských zemí NATO

Jednou ze základních priorit České republiky je zajištění vnější bezpečnosti státu. V současné době při budování systému obrany je zásadní strategickou orientací plná integrace ČR do struktur NATO a Evropské unie. Významným aspektem tohoto záměru je vytváření podmínek pro sbližování AČR s armádami členských států NATO.

* * *

Interoperabilita představuje schopnost organizovat a provádět společný výcvik, cvičení a operace ozbrojených sil Aliance a tam, kde je to vhodné i se silami partnerských nebo jiných zemí, s cílem splnit určené úkoly a posláni co nejefektivněji.

Standardizace je jedním z důležitých nástrojů, které má NATO k dispozici k dosažení operační součinnosti ozbrojených sil svých členů, což je nezbytným předpokladem pro účast ozbrojených sil členských zemí ve společných operacích. V současné době jsou standardy NATO využívány stále větším počtem zemí stojících i mimo Alianci, zejména zeměmi zapojenými do programu PFP.

Vojenským cílem standardizace je zvýšit kombinované operační schopnosti vojenských sil NATO. Standardizace je prostředkem k dosažení **slučitelnosti** systémů velení, řízení a spojení a nezbytných zbraňových systémů, **zaměnitelnosti** výzbroje, munice náhradních dílů a zásob všeho druhu, zejména pohonných hmot a maziv a **stejnosti** operačních postupů, formátů hlášení a předávání zpráv, označování minových polí, zamořených prostorů, zásob druhů materiálů apod.

Ekonomickým cílem standardizace je zvýšit celkovou způsobilost využití obranných zdrojů Aliance, které jsou k dispozici. To mimo jiné zahrnuje zvýšení úrovně mezinárodní spolupráce a vyloučení zbytečné duplicity mezi státy Aliance ve výzkumu, výrobě, pořízení a zabezpečení obranných systémů a vybavení. Výrobní subjekty (zejména obranného průmyslu) využívající tyto standardy mají šanci lepšího uplatnění své zbrojní výroby na třetích trzích i v účasti na společných mezinárodních zbrojních projektech.

Obranná standardizace je proces zpracování a realizace koncepcí, doktrín, postupů a návrhů, který směřuje k dosažení co nejlepší úrovně slučitelnosti, vzájemné zaměnitelnosti a shodnosti v operační, výzbrojně-technické (materiální) a administrativní oblasti (současná definice).

V závislosti na obsahové náplni se obranné standardy začleňují do následujících kategorií:

- ◆ **operační standardy** – obranné standardy, které ovlivňují budoucí nebo dosavadní formy, metody a způsoby činnosti ozbrojených sil. Týkají se koncepcí, doktrín, taktiky, technických postupů, logistiky, výcviku, organizačních struktur, hlášení, formulářů, map a schémat;
- ◆ **výzbrojné-technické (materiální) standardy** – obranné standardy, které mají vliv na dosavadní nebo budoucí charakteristiky vojenské techniky včetně komunikačních systémů a zařízení pro zpracovávání a přenos dat. Do této kategorie se mohou zařazovat jak výrobní postupy pro výrobu speciální techniky, tak druhy materiálu;
- ◆ **administrativní standardy** – obranné standardy, které se týkají především terminologie a administrativně - správních činností včetně financování, vzdělávání, personální a sociální politiky a ochrany životního prostředí.

V NATO jsou až dosud rozlišovány čtyři stupně standardizace (podle AAP-3), kterými jsou:

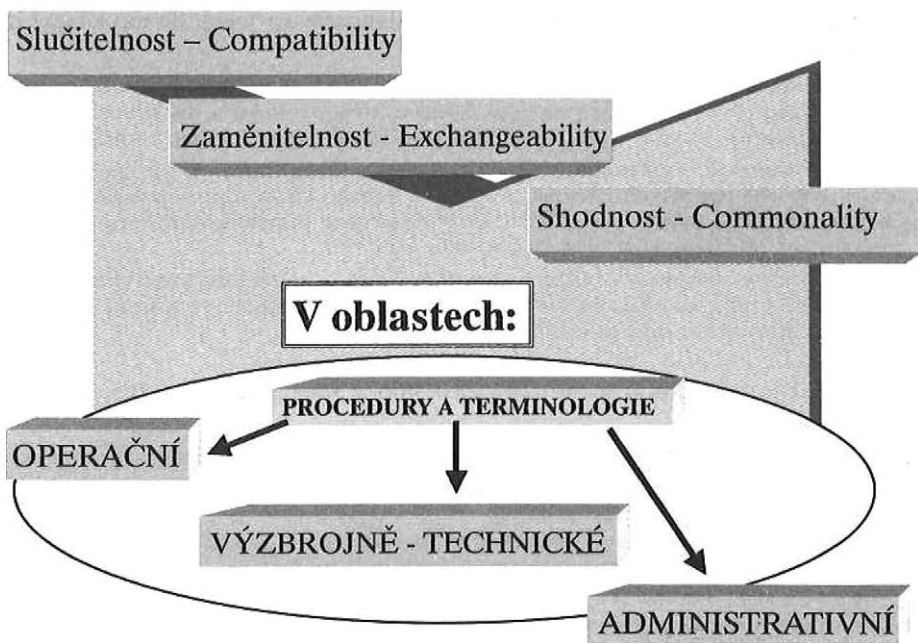
- **Slučitelnost** (*compatibility*) – schopnost dvou nebo více celků nebo komponent vojenské techniky nebo materiálu existovat nebo fungovat v jednom systému nebo prostředí bez vzájemné interference.
- **Vzájemná operační součinnost** (*interoperability*) – schopnost systémů, jednotek nebo sil poskytnout služby a přijmout je od ostatních systémů, jednotek nebo sil a využívat tuto výměnu služeb k efektivní společné činnosti.
- **Zaměnitelnost** (*exchangeability*) – stav, kdy dva nebo více předmětů (celků) mají takové funkční a fyzikální charakteristiky, že jsou ekvivalentní co do výkonu a trvanlivosti a jsou schopny být vyměněny jeden za druhý bez úprav, max. s výjimkou seřízení.
- **Stejnost, shodnost** (*commonality*) – stav, kdy skupiny jednotlivců, organizací nebo států používají společnou doktrínu, procedury nebo výzbroj.

Stupeň vzájemné operační součinnosti (*interoperability*) bude v průběhu roku 2000 uvolněn pro širší použití, což přinese jednoznačné chápání významu tohoto pojmu i pojmu standardizace (viz obr. 1). Současně se jednotlivé úrovně standardizace více přiblíží civilnímu systému definovanému podle ISO norem (International Standards Organization – Mezinárodní organizace pro standardizaci).

Výchozí stav standardizace

Konkrétním vyjádřením úsilí o přeměnu NATO a sbližování států bylo vyhlášení programu Partnerství pro mír (*PfP - Partnership for Peace*). V rámci procesu plánování a hodnocení (*PARP - Planning and Review Process*) byla velením NATO v roce 1995 pro státy, které projeví zájem podílet se na plnění programu PfP navržena skupina cílů, jejichž řešení by umožnilo partnerským zemím lépe působit ve společných mírových operacích.

Program je znám pod názvem **Cíle interoperability**. Česká republika se přihlásila k plnění 12 cílů z navržených 21. Následně v roce 1977 byl vyhlášen druhý cyklus tohoto programu. Na jednání týmu expertů NATO se ČR dne 7. 3. 1997 přihlásila k plnění 31 cílů interoperability z navržených 40. Splnění těchto cílů bylo a je úzce spojeno se zaváděním standardů NATO, které byly pro země PfP postupně uvolňovány.

Obr. 1

Účast České republiky v procesu PARP měla velký význam pro přípravu na budoucí členství v NATO. V průběhu procesu byla zahájena aplikace řady standardů NATO do našich podmínek (zejména v oblasti chemického vojska, vojenského zdravotnictví a vojenské topografie), což umožnilo seznamovat se s postupy a pravidly při jejich zavádění v NATO, a tím připravit a zahájit vlastní proces standardizace v rezortu ministerstva obrany.

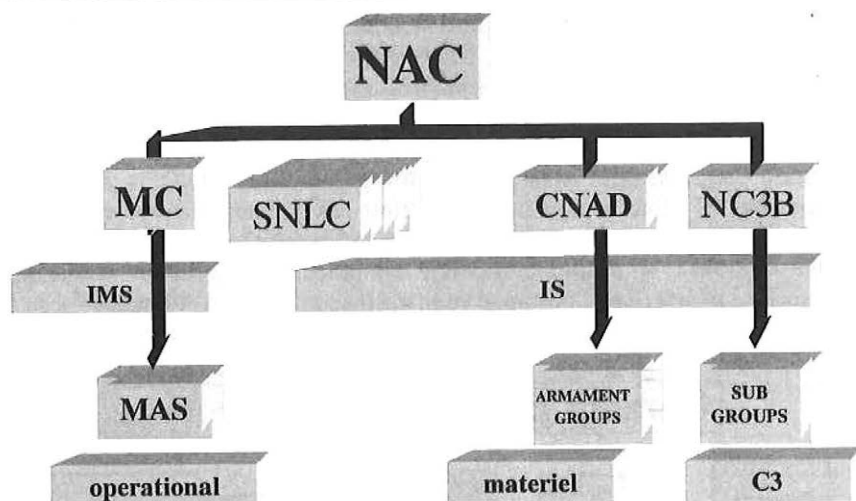
Standardizace v NATO

Standardizace v rámci NATO představuje významný nástroj, který v poslední době sehrává stále důležitější roli. Zejména po summitu ve Washingtonu v prosinci 1998 v rámci „iniciativy obranných schopností“ (*DCI - Defence Capability Initiative*) vyvolal požadavek na hlubší provázání standardizace s procesem obranného plánování a vyzbrojování ozbrojených sil členských zemí v NATO. To koneckonců potvrdily i operace v bývalé Jugoslávii a společná cvičení.

Obecně je tento proces v rámci NATO řízen **výborem NATO pro standardizaci AC 321** (NCS). Výbor má dva výkonné místopředsedy. Jedním je představitel mezinárodního štábu (*IS - International Staff*) – zástupce generálního tajemníka NATO pro obrannou podporu – a druhým je představitel mezinárodního vojenského štábu (*IMS - International Military Staff*) – ředitel vojenského výboru NATO (*MC - Military Committee*). V rámci této struktury je každá země zastupována jedním reprezentantem.

V současné době Českou republiku ve výboru zastupuje ředitel odboru obranné standardizace Hlavního úřadu standardizace, katalogizace a státního ověřování jakosti MO. Výbor NATO pro standardizaci řídí celkovou organizaci pro standardizaci NATO. Koordinačním prvkem této organizační struktury je Úřad NATO pro standardizaci (ONS - *Office of NATO Standardization*) - viz obr. 2.

ORGANIZACE NATO PRO STANDARDIZACI

Obr. 2

Základním nástrojem procesu standardizace v NATO je **standardizační program NATO** (*NSP - NATO Standardization Program*), který obsahuje jednotlivé standardizační cíle. Program je zpracován na základě požadavků jednotlivých velitelství NATO a příspěvků členských zemí. Program je schvalován Severoatlantickou radou NATO (*NAC - North Atlantic Council*) a je závazným dokumentem v oblasti standardizace. Schválené standardizační cíle se tak stávají základem pro vypracování, zavedení a případné aktualizování upotřebitelných standardů NATO. Výsledkem splnění jednotlivých cílů členskými zeměmi NATO jsou potom jednotlivé standardizační dokumenty, jejich změny a doplňky.

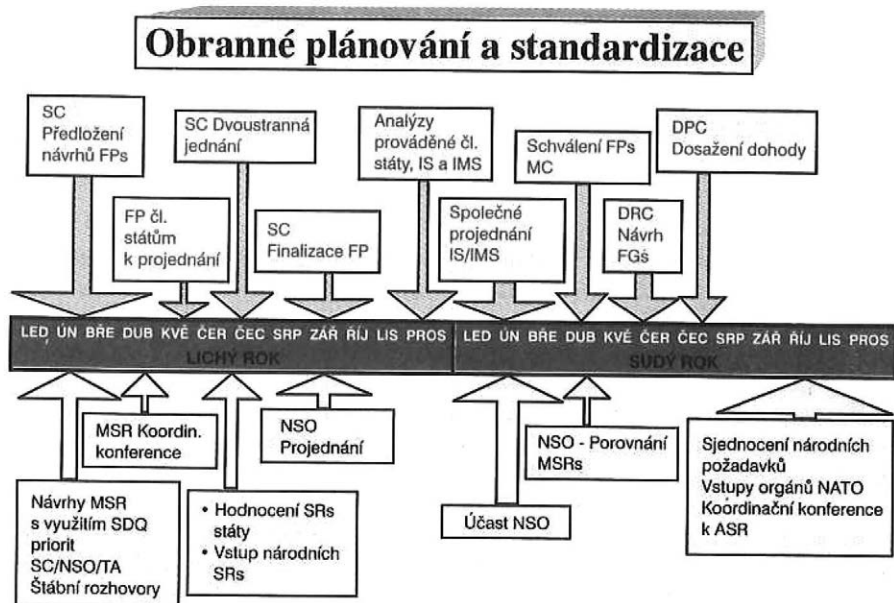
Základním standardizačním dokumentem je **standardizační dohoda NATO** (*STANAG - Standard NATO Agreement*), ke které se jednotlivé země přihlašují v rámci tzv. ratifikačního procesu. Pro přijetí standardizační dohody NATO je nezbytné, aby s ní vyjádřila souhlas zpravidla alespoň polovina členských zemí. V tom případě je vyhlášena za platnou. Pravomoc k tomuto vyhlášení má v rámci NATO předseda **Vojenské agentury pro standardizaci** (*MAS - Military Agency for Standardization*).

Standardizační dohoda NATO umožňuje zavedení stejné nebo podobné výzbroje, munice a jiného materiálu a stejných nebo podobných způsobů činnosti v oblastech

operační, logistické a administrativní. Ratifikace je v jednotlivých zemích prováděna na úrovni rezortů obrany, případně v závislosti na charakteru dohod, organizační struktura, rozsahu ozbrojených sil u jednotlivých druhů vojsk (pozemní síly, námořnictvo a letectvo).

Přistoupení ke standardizační dohodě NATO je pro jednotlivé země dobrovolné. Nicméně z hlediska funkčního existuje celá řada standardizačních dohod NATO, jejichž akceptace je nezbytná a závazná pro činnost NATO. Takovéto priority vyplývají z přijatých cílů rozvoje ozbrojených sil v rámci jednotlivých zemí.

Vypracovávání jednotlivých standardizačních dohod NATO probíhá v pracovních skupinách v rámci odborných orgánů standardizace, jimiž jsou **Vojenská agentura NATO pro standardizaci (MAS)**, **Konference národních ředitelů pro vyzbrojování (CNAD - Conference of National Armament Directors)**, **Rada NATO pro konzultace, velení a řízení (NC3B - NATO Consultation Command and Control Board)**, **Konference vedoucích představitelů logistiky členských zemí NATO (SNLC - Senior NATO Logistics Conference)** a **výbor NATO pro produktovody (NPC - NATO Pipeline Committee)**. V rámci těchto organizací jsou pak jednotlivé pracovní výbory nebo skupiny a odborné panely, ve kterých pracují zástupci z jednotlivých členských zemí. Česká republika se postupně zapojuje do práce v jednotlivých výborech, jejich skupinách a panelech a je postupně vnímána jako plný člen Aliance.

Obr. 3

V současné době se připravuje zásadní změna v systému řízení a organizaci standardizace NATO.

Na základě potřeby, vycházející z washingtonského summitu, posílit úlohu standardizace v rámci NATO, přijal výbor NATO pro standardizaci NCS-AC 321 v roce 1999 rozhodnutí, vytvořit dočasnou pracovní skupinu (*ad hoc WG - ad hoc Working Group*) s cílem připravit návrh řešení. Zadané úkoly pracovní skupině vycházely ze současných změn a požadavků na další rozvoj NATO.

Za prvořadé je považováno vyřešit tři následující úkoly:

- harmonizovat standardizační proces s disciplínami obranného plánování v rámci procesu obranného plánování NATO (současný proces obranného plánování a standardizace ukazuje obr. 3),
- nově formulovat NATO standardizační proces,
- připravit doporučení pro zlepšení řídicí struktury standardizace NATO.

Mimo to *ad hoc WG* řešila další dílčí úkoly, kterými bylo zejména nové pojetí standardizace a uvolnění pojmu interoperabilita pro širší využití. Nový model (viz obr. 4) byl projednán a odsouhlasen všemi členskými zeměmi a výbory NATO odpovědnými za jednotlivé oblasti standardizace v průběhu druhé poloviny roku 1999 a prvních měsíců roku 2000. Současně byl projednán a odsouhlasen výborem NATO pro standardizaci na jeho podzimním zasedání 1999. Konečný návrh byl v ucelené podobě připraven ke schválení pro jarní zasedání NCS (výboru NATO standardizaci) - AC 321, které se uskutečnilo 13. června 2000. Poté mají být základní řídicí dokumenty, zejména působnost (*TOR - Terms of Reference*) předloženy ke konečnému schválení Radě NATO (*NAC - North Atlantic Council*). Realizace uvedeného modelu je očekávána již v závěru tohoto roku.

Obr. 4

Opatření přijatá v oblasti standardizace v České republice

Vstupem do NATO se ČR stala rovnoprávným členem jejich orgánů s právem plnohodnotně se podílet a spolurozhodovat o dění v Alianci. Nejde však pouze o právo, ale je nutné si uvědomit i odpovědnost a povinnosti, které společně sdílíme s ostatními členskými státy.

Mezi tyto povinnosti patří i zapojení se do procesu standardizace, který v sobě zahrnuje následující hlavní kroky:

- zhromažďování standardizačních požadavků a jejich analýzu (ASRs),
- vypracování standardizačních cílů (SOs), určení odpovědných orgánů (TA) a zpracování Standardizačního programu NATO (NSP),
- určení pracovní skupiny (WG) k vypracování studijních návrhů standardizační dohody (STANAG) nebo alianční publikace (AP),
- vypracování ratifikačního návrhu STANAG a jeho rozeslání jednotlivým členským státům k ratifikaci,
- shromažďování a vyhodnocení ratifikačních odpovědí a v případě souhlasu dostatečného počtu členských zemí vyhlášení STANAG,
- implementace do národních prostředí jednotlivých zemí,
- zpětná vazba, každé 3-4 roky zhodnocení platnosti STANAG a AP a na základě hodnocení příprava a vydání doplnku, rozhodnutí o zrušení nebo vypracování nového STANAG nebo AP.

V rámci NATO v současné době existuje cca 1300 STANAGs a asi 450 APs. Jejich počet je však nestálý vzhledem k tomu, že vznikají nové dohody a řada z nich se ruší nebo přehodnocuje. V současné době je k dispozici u rezortu ministerstva obrany cca 850 platných standardizačních dohod NATO a asi 300 aliančních publikací. Tyto dohody je nutné přidělit do správy, provést analýzu a rozhodnout o dalším postupu (ratifikaci, implementaci). Současně vznikají nové návrhy dohod, ke kterým je nutné se ve stanovené době vyjádřit. Dále dochází k přehodnocování platnosti všech platných standardizačních dohod nejméně jedenkrát za 3-4 roky.

Proces přistupování (ratifikace) standardizačních dohod NATO byl zahájen rozhodnutím ministra obrany, na základě **usnesení vlády ČR číslo 1046** ze dne 6. října 1999, a to přistoupením k prvním standardizačním dohodám NATO v listopadu 1999.

Vzhledem k tomu, že v našem právním řádu dosud problematika obranné standardizace není upravena, byl zpracován **návrh zákona o obranné standardizaci, katalogizaci a státním ověřování jakosti**, který vytvoří pro zajištění této činnosti právní rámec.

Zároveň se zákonem navrhuje, v souladu s doporučeními orgánů NATO, zřídit **úřad pro obrannou standardizaci, katalogizaci a ověřování jakosti**, jako samostatný správní úřad s celostátní působností, který bude plnit úkoly, které souvisejí s problematikou obranné standardizace, katalogizace výrobků a státního ověřování jakosti. Úřad bude podřízen Ministerstvu obrany České republiky a bude napojen na jeho rozpočtovou kapitolu. Z mezinárodního hlediska bude úřad spolupracovat s příslušnými orgány NATO, obdobnými úřady nebo orgány členských států NATO a obdobnými úřady nebo orgány jiných států a současně bude plnit i úkoly vojenského charakteru. V České republice bude tento úřad spolupracovat s ministerstvy a jinými správními úřady a kraji,

zejména s Českým institutem pro akreditaci, Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví a Českým statistickým úřadem. Spolupráce bude spočívat zejména ve vyžadování odborných stanovisek, vzájemných konzultacích a výměně dat.

Oznámení o přistoupení ke standardizační dohodě je zveřejňováno ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví a Věstníku ministerstva obrany.

Návrh zákona byl předložen do vlády 22. března 2000, byl vládou schválen a předložen do Poslanecké sněmovny jako vládní návrh č. 583.

Na základě schválení zákona dojde postupně k rozšíření zájmu o standardizační dohody NATO podniků obranného průmyslu, které již v současné době nabízejí spolupráci v oblasti standardizace. Jsou si vědomy toho, že využívání standardizačních dohod a českých obranných standardů je pro obranný průmysl velmi důležité, neboť jim umožní dodávat nejen do AČR, ale ucházet se i o zakázky pro armády jiných členských i nečlenských států NATO. Úřad bude poskytovat podnikům na základě jejich žádosti neutajované standardizační dohody a informace o zahraničních standardizačních dokumentech. Spolupráce s českými podniky obranného průmyslu bude dále prováděna zejména cestou vojenských technických ústavů, které jsou členy **Asociace obranného průmyslu (AOP)**. Zabezpečení úkolů obranné standardizace je v současné době řešeno v dohodě mezi MPO a MO a v ujednání mezi složkami MO, ÚNMZ a ČSNI. ČSNI bude informovat o úkolech zařazených do plánu technické normalizace a přihlížet ke stanoviskům rezortu MO při zpracování ČSN. Zástupci rezortu obrany jsou členy Rady pro technickou normalizaci, Technického normalizačního výboru a Elektrotechnického normalizačního výboru a celkem asi 30 technických normalizačních komisí, jejichž činnost úzce souvisí s potřebami ozbrojených sil (z celkového počtu 130 komisí).

Opatření přijatá v oblasti standardizace v rámci rezortu MO

V návaznosti na připravovaný zákon o obranné standardizaci, katalogizaci a státním ověřování jakosti výrobků a služeb určených k zajištění obrany státu a k zabezpečení jednotné koncepce obranné standardizace a jejího řízení v rezortu MO, přistupování ke standardizačním dohodám NATO, přejímání standardizační dokumentace NATO a tvorbu českých obranných standardů byl dne 14. 1. 2000 schválen a vydán **rozkaz ministra obrany ČR pod názvem „Zabezpečení obranné standardizace“**.

Tento rozkaz stanovuje hlavní úkoly obranné standardizace v rezortu MO, rozdělení standardizace do uskupení a kategorií, působnost a odpovědnost funkcionářů a orgánů za jednotlivé uskupení a stanovuje výkonné prvky ve standardizaci. **Odpovědnost za řízení obranné standardizace v rezortu MO je dána řediteli Národního úřadu pro vyzbrojování MO**, orgánem pro řízení a koordinaci je Hlavní úřad standardizace, katalogizace a státního ověřování jakosti.

Rozkaz v základních bodech pojednává o přistupování ke standardizačním dohodám NATO a tvorbě **českých obranných standardů (ČOS)**. Řeší odpovědnost za delegování zástupců do výborů, agentur a pracovních skupin NATO zabývajících se problematikou standardizace. Stanovuje odpovědnost za oblast terminologie, finanční zabezpečení

procesu standardizace a způsob zveřejňování přijatých standardizačních dohod NATO, schválených ČOS a způsob jejich uplatňování při uzavírání obchodně závazkových vztahů mezi odběrateli a dodavateli výrobků a služeb pro zabezpečení obrany-schopnosti státu.

V rezortu ministerstva obrany byl vytvořen organizační systém pro řízení standardizace, jehož součástí bylo vytvoření **Rady pro standardizaci**, jako stálého poradního orgánu ministra obrany. Rada je tvořena funkcionáři, kteří působí ve všech oblastech standardizace a byli jmenováni ministrem obrany na základě doporučení jeho náměstků, náčelníka GŠ AČR, Ř NÚV MO a BŘ MO.

Rada pro standardizaci za řízení předsedy – **ředitele Národního úřadu pro vyzbrojování MO** – projednala a doporučila ke schválení k 1. 5. 2000 celkem 54 návrhů na přistoupení ke standardizačním dohodám NATO.

Hlavním úkolem této rady je napomáhat objektivnímu řízení procesu standardizace, který směřuje k zabezpečení cílů a úkolů obranné standardizace rezortu ministerstva obrany, k přistupování ke standardizačním dohodám NATO a k tvorbě českých obranných standardů.

Rada projednává zásadní materiály v oblasti tvorby koncepce, řízení a realizace obranné standardizace a materiály pro koordinaci operační, výzbrojné-technické a administrativní standardizace.

Rada posuzuje návrh programu obranné standardizace rezortu ministerstva obrany, jeho vazby na program standardizace NATO a v budoucnu se bude podílet na harmonizaci standardizace s odpovídajícími disciplínami obranného plánování.

Rada projednává návrhy na přistupování ke standardizačním dohodám NATO, k tomu využívá stanoviska a připomínky zainteresovaných ústředních orgánů státní správy a organizací, včetně odborných pracovišť rezortu ministerstva obrany.

Základním dokumentem k realizaci RMO ČR – zabezpečení obranné standardizace a ke splnění úkolů nezbytných pro zajištění procesu přistupování ČR ke standardizačním dohodám NATO – je **Odborná instrukce pro obrannou standardizaci ředitele Národního úřadu pro vyzbrojování MO**.

Odborná instrukce obsahuje rozdělení jednotlivých kategorií obranných standardů do oborů, skupin a tříd a přiřazuje odpovědnost jednotlivých organizačních celků a orgánů rezortu ministerstva obrany a v NATO za jejich správu. V odborné instrukci je stanoveno jmenovité zastoupení odborníků ze složek MO v jednotlivých pracovních skupinách NATO tak, aby byl realizován požadavek NATO *zajistit maximální stabilitu osob v pracovních skupinách*.

Odborná instrukce stanovuje jednotný postup a zásady pro přistoupení ke standardizačním dohodám NATO a jejich zavedení v rezortu ministerstva obrany. Objasňuje způsob zpracování návrhů na přistoupení ke standardizačním dohodám NATO a hlášení o jejich zavedení v AČR.

Odborná instrukce stanovuje rovněž postupy pro tvorbu, přípravu, zpracování a aktualizaci tzv. českého obranného standardu.

Český obranný standard stanovuje požadavky na výrobky a služby, nebo postupy při činnostech v oblasti operační, logistické a administrativní, které slouží k zajištění obrany státu. V Armádě České republiky bude tvořen v případě, že neexistují aplikované civilní standardy, přijaté mezinárodními či regionálními standardizačními

orgány nebo národním normalizačním orgánem (ISO, IEC, ITU, EN a ETS a české technické normy). Součástí odborné instrukce jsou i pravidla pro přípravu a tvorbu českých obranných standardů. V pravidlech je uveden postup při podání žádosti o jeho zpracování, postup pro jeho zpracování, zveřejňování a jeho distribuci a správu. Je rovněž popsán způsob revize, vydávání doplňků a změn. Jsou stanovena práva a povinnosti odpovědných orgánů, správců standardizačních oborů, skupin a tříd a působnost pracovních skupin. Je popsána struktura a grafická úprava ČOS včetně uvedení vzorů.

Pro zvládnutí administrativních činností spojených s evidencí, ukládáním a distribucí jednotlivých standardů byla zahájena **výstavba informačního systému standardizace**. Tento systém je budován rozšířením stávajícího informačního systému logistiky o samostatnou součást. Systém jako takový bude zabezpečovat správu jednotlivých dokumentů s jejich verzemi a doplňky, včetně jejich překladů. Dále bude zabezpečovat správu pracovních procesů, které se vážou k procesu analýzy, přípravy k ratifikaci, vlastnímu přistoupení a následné implementaci. Informační systém standardizace bude zabezpečovat udržování a zpřístupnění jednotného terminologického slovníku pro všechny uživatele rezortu obrany.

V současné době byla ukončena první etapa jeho výstavby, která zahrnuje vybudování centrální části a vybavení odboru obranné standardizace potřebnou výpočetní technikou. Tím bylo možné zahájit plnění databáze standardizačních dokumentů a jejich převod z tištěné do elektronické podoby. Systém byl připojen do **rezortní sítě Intranet**, čímž byly zpřístupněny základní terminologické publikace všem uživatelům, kteří mají přístup do této sítě.

Ve druhé etapě výstavby, která bude ukončena do konce roku 2000 bude rozšířena možnost přímého přístupu ke standardizační dokumentaci pro oprávněné uživatele (správcům standardizačních oborů) a automatické zasílání zpráv o změnách ve sledovaných oblastech. Dále bude dokončeno sestavení terminologického slovníku v prostředí *Trados MultiTerm* s možností vyhledávání jednotlivých hesel, který bude zpřístupněn na veřejné stránce Intranetu.

Budou vytvořeny základní prostředky pro správu pracovních procesů v oblasti přijímání standardů NATO a tvorbu vlastních standardů ČOS.

V dalším vývoji bude řešena otázka navázání technické komunikace se složkami NATO a mimo rezortními subjekty a rozšiřování terminologického slovníku o specializované oborové slovníky. Přínosem celého informačního systému standardizace bude především úspora pracovních sil v oblasti evidence a distribuce standardů, možnost okamžitého přístupu k požadovaným informacím se zárukou jejich aktuálnosti. Dalším přínosem bude zrychlení všech pracovních procesů a jednodušší koordinace činností.

Standardizační dokumenty NATO jsou zpracovány v anglickém a francouzském jazyce a při překladech těchto dokumentů dochází často k problémům jejich správného pochopení z hlediska terminologie. V této souvislosti je připravováno v rezortu ministerstva obrany vyhlášení vědeckého úkolu „**Česká vojenská normativní terminologie**“, jehož cílem bude příprava nových terminologických dokumentů pro rezort MO i pro ostatní rezorty podle jejich potřeby v návaznosti na aktualizaci originálů.

Práce na vytvoření finální verze české vojenské normativní terminologie bude rozdělena do několika etap, přičemž každá z těchto etap bude ukončena výstupním produktem ve formě slovníku. Za prioritu je považováno zpracování **anglicko-českého vojenského slovníku** v rozsahu cca 20 000 hesel. Paralelně budou organizovány práce na přípravě francouzsko - českého vojenského slovníku. Druhou etapou bude ukončení prací na odborných terminologických slovnících a jednotlivých odborných názvoslovných normách. Třetí prioritou bude zpracování definic k jednotlivým českým termínům, a tím se vytvoří finální produkt celého projektu **Český výkladový slovník vojenské terminologie**, který bude zahrnovat veškerou standardizovanou vojenskou terminologii.

Český výkladový slovník vojenské terminologie stanoví přesný popis (definování) jednotlivých vojenských termínů a zavede jejich jednotné chápání a výklad v rezortu ministerstva obrany. Ve svém konečném efektu se tím bude podílet na zajištění kompatibility Armády České republiky s ozbrojenými silami, organizacemi a institucemi NATO a EU.

Závěr

O tom, že se Česká Republika postupně stává plnohodnotným členem Aliance i v tak široké oblasti jako je standardizace svědčí i aktivity pořádané v roce 2000 na našem území. Je to zejména výjezdní zasedání podvýboru CNAD pro standardizaci AC 301/A pro elektrotechniku v březnu 2000, odborné konzultace s představiteli MAS a CNAD za účasti široké odborné veřejnosti v Praze a Brně v měsíci dubnu 2000.

AČR (Velitelství logistiky) bude v říjnu 2000 organizovat výstavu výstroje zemí NATO a PfP v Praze. Výstavy výstroje se konají v pravidelných tříletých intervalech pod patronací podvýboru AC 301/B. Prostřednictvím této významné akce mají jednotlivé členské státy NATO a PfP možnost prezentovat výsledky své vlastní produkce v oblasti polní výstroje, vyměnit si zkušenosti a informace.

Ministerstvo obrany bude zabezpečovat v roce 2001 jednání Standardizační agentury NATO (*NSA - NATO Standardization Agency*), Rady pro pozemní síly (*Army Board*) a v roce 2003 jednání Rady pro letectvo (*Air Board*), a to poprvé v České republice.